

САНА ОЛОХ

Чурагчыга күн тахсар!

ХАБАРЛАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

«Манчаары ооньчууларын» көрсө

ФОНДАБА ХАРЧЫ КИИРИИТЭ

1. Кириллин Михаил Афанасьевич (Дьоккуускай)	5000,00 солк.
2. "Чурагчы улууһа (оройуона)" МТ дьаһалтата	54262,00 солк.
3. "Сага алох" РИХ АУ	44840,00 солк.
4. С.А. Ногородов аатынан орто оскуола	120452,07 солк.
5. «Чурагчы» түмсүү кэнсириттэн	32100,00 солк.
6. Арыылаах орто оскуолата	28817,00 солк.
7. Уерох управлениета	5077,59 солк.
8. "Радасть" ор айар дыһа	9911,03 солк.
9. Дьарыктаах буолуу киинэ	10042,00 солк.
10. Казначейство (ФКУ)	5000,00 солк.
11. Дьоккуускайдаах Сылаан кэнсириттэн ыччата	28150,00 солк.
12. Федосеева Е.К.	2000,00 солк.
13. ЧОО-2	2988,00 солк.
14. Чурагчыгаады логотипа	87100,00 солк.
15. Кривошапкин А.Г.	2600,00 солк.
16. Одьулуун орто оскуолата	50359,00 солк.
17. Чакыр орто оскуолата	121338,00 солк.
18. "Чурагчы издательство" МТ дьаһалтата	20836,00 солк.
19. Чурагчыга ары кыин балыһа	3930,00 солк.
20. Коркина И.П.	2900,00 солк.
20. Коркина Л.Т.	3500,00 солк.
21. Арыылаах уһуяана	3500,00 солк.
22. "Чурагчы улууһа (оройуона)" МТ дьаһалтата	49118,00 солк.

23. Арыылаах издательство дьаһалтата	24902,00 солк.
24. ОДБХХ ГУП Чурагчыгаады филиала	100000,00 солк.
25. Хатылы орто оскуолата	33600,00 солк.
26. "Айылгы" КУОДК	4600,00 солк.
27. Тыа хаһаайыстыбатын управлениета	6600,00 солк.
28. Болтоно наһиэлэтин дьаһалтата	10373,00 солк.

Барыта: 1323895,69 солк.

29. Дьоккуускайга буолбут кэнсириттэн	464804,00 солк.
30. "Геотехнология" ХЭО	50000,00 солк.
31. "Кинг-95" ХЭО	200000,00 солк.
32. "Строймонтаж" ХЭО	200000,00 солк.

Барыта: 1788699,69

Муус устар 12 күнүгэр "Триумф" спортивной киинэ "Чурагчыттан төрүттээх биэр дойдулаахтар-быт куустарынан, "Чурагчы түмсүүтэ" тэрийитинэн үс чаастаах улахан кэнсир буолла. Кирибит үп "Манчаары ооньчууларын" фондатыгар кириэр.

Барыта 5364000 үп кириэ, онтон уу харчынан 464000 солк.

Михайлов А.С. - 30000 солк.

Поисеев Д.Н. - 20000 солк.

Константинова А.С. - 30000 солк.

Павлова М.С. - 20000 солк.

Пестрякова Елена Егоровна - 35000 солк.

Алексеев Афанасий Егорович - 10000 солк.

Кондратьев Петр Семенович - 1000 солк.

Кондратьев П.П. - 2000 солк.

Тыа хаһаайыстыбатын министриэтибэттэн 12000 солк ол иһиттэн:

Птицына Алафия Семеновна - 5000 солк.

Алексеев Афанасий Афанасьевич - 2000 солк.

Халтанова Феврония Дмитриевна - 1000 солк.

Турантаев Андрей Андреевич - 1000 солк.

Осипова Галина Николаевна - 1000 солк.

Иванова Лена Анатольевна - 1000 солк.

Протодакнов Гаврил Алексеевич - 1000 солк.

Билэст атылпыттан - 284 тыһ. солк.

"Сахатранснефтегаз" - 13500,00 солк.

Устудьуоннар - 22800,00 солк.

"Хатылы" түмсүү - 30000 солк.

"Хайахсыт" түмсүү - 16500 солк.

"Болтоно" түмсүү - 14700 солк.

"Төлөй" түмсүү - 17100 солк.

"Манчаары ооньчууларын" тэрийэр хамыһыһыта фондага үп-харчы киллэрбиттэрэ улахан махталын биллэрэр.

Тэрийэр хамыһыһа

Оскуола олоҕо

ҮЛЭЛЭЭБИТ ҮЛЭ ҮТҮӨТЭ ҮМНҮЛЛҮБАТ

Бу дьыл муус устар 4 күнүгэр Г.Д.Протодакнов аатынан Алабар орто оскуолатыгар бэлэ түтүн буолан ааста. Биһиги үөрэнэр кыһабыгыгар өр сылларга дириэктэринэн үлэлээбит, олохун олохчутун оскуолаага, эдэр көлүөнэни иттиһэ анаабыт Дмитрий Филиппович Макаров, филологический наука доктор, Саха АССР наукатын үтүөлээх үлэһитэ, ССРС үөрэтиринин туйгуна Николай Демьянович, профессионал-тылбаасчыт, журналист-международник Михаил Демьянович Дьячковскийдар оҕолоро, аймактара, биһиги үлэлээбит, үөрэммит дьонноро оскуола коллективин, үөрэнээччилэрин кытта көрүстүлэр.

Ол курдук, Д.Ф.Макаров уола Майя улууһун балыһаатын хирург-быраана Дмитрий Дмитриевич, кыһа Розалия Дмитриевна уонна санаастара Изольда Николаевна Дьячковская уолунаан Николай Михайловичтынан кэлэн, ир-хоро кэлэстэн бардылар.

Кинилэр Дмитрий Филиппович уонна ийи-бии Дьячковскийдар балтылар Евдокия Демьяновна эдэр саастарыгар биһиги оскуолабытыгар үлэлиэхамсыы сылдьыбыттары, оскуола, нэһилиэк үлэстэ туһаарыгар албах сыраларын биэрбиттэрин туһунан истинник арыллылар.

Макаров Дмитрий Фи-

липпович оскуолаага үлэлиир, дириэктэрдир сылларыгар оҕону иитэр-үөрэтэр үлэстэ, оскуола бастыг үлэлээх буоларын ситиһэргэ олус бэриниллээхтик, таһаарылаахтык үлэлээбитэ. Ол кэрэхтөөтүн 1957с "Россия нуруотун үөрэтиринин туйгуна" үрдүк ааты ылбыта.

Алабарга үлэлээбит сылларыгар үөрэтэр оҕолорун, нэһиликкэргэ үтүө өйдөбүлү хаалларбыта. Кини саҥа оскуола, учууталлар уопсайдарын үлэстэ киллэрбитэ. Уопуттуур оскуола иһинэн үлэлиир учаастагы тэрийэн, үлэтин саҥалаабыта. Оскуола бары үлэтинэн оройуонга бастыһынар кээксэлэригэр тахсыбыта.

Сырдык сээрэлээх, курдаах кэсөөрөттө ыр-баахылаах эдэр эрчөөнөтэ учууталы, дириэктэри нэһиликкэ "Саха Макаренкота" дьин убаастаан ааттыра.

Михайл уонна Николай Дьячковскийдар Алабар нэһиликкэ төрөөн, үөрөмөн, олохторун укулатын оностон, иккүн үрдүк үөрэхтэммиттэрэ. Михайл хаһыат редакторунан, тылбаасчытынан, общественной-политическай биэркилэргэ кылаабынай редакторунан үлэлээбитэ. 1969 с. кэлир суруйааччыта Семен Курилов кытта билсэн, хотугу тематикага үлэлээтэ. Таалааннаах тылбаасчыт буоларын саҥа аарааччыта "Хамыдо уонна Халерхаа"

(1971с) романынан ааҕан баран билбитэ. Николай наука үрдүк чыпчаалын дабайан, учуонай үрдүк аатын ылан, "Саха тылын аһаас дордонноро" уонна "Звуковой строй якутского языка" 2 чаастаах улахан монография суруйбута, наука доктору буолбута.

Көрсүһүүтэ биһиги үөрэммит дордоторо Петр Николаевич Решетников, Федот Ильич Гоголев, аймактара Полина Николаевна Дьячковская, Таисия Васильевна Герасимова, нэһиликк олохтоо, ветеран-учуутал Ирина Гурьевна Оконешинова бу дьон олохторун, үлэлэрин-хамнастарын туһунан арыллылар.

Изольда Николаевна Михайл Демьянович төрөөбүт дойдутун, сири-уотун көрөн-истэн, ды-кун-сэргэтин кытта кэлэстэн, эби матырыйаал хомулан, "Ахтыл" кинигэ суруйарын, оскуола бастыг үөрэнээччилэргэ М.Д.Дьячковский аатынан стипендия аныалларын туһунан эттэ, бэйэлэрин библиотекаларыттан кинигэ бэлэхтээтилэр.

Бу дьаһал кэпсигиттэн Дьячковскийдар тустарынан быһастаах тэрилинэ. Үлэлээбит үлэ үтүөтэ дьон өйүттэн-санаатыттан сүппэт, урукку көлүөнэни кытта ситим быстыбат эбит дьон санаага кэллэбит.

АН.ЕФРЕМОВА,

Ю.Д.ПРОТОДЯКОНОВА,

Г.Д.Протодакнов аатынан

Алабар орто оскуолатын

учууталыра.

Спорт

Муус устар 11 күнүгэр Чурагчы улууһун уһуяаннарын итиллээччилэр иккэргэ тыһааһыннаах, өрө күүрүүлээх спартакиада буолан ааста. Күрэхтэһиһит уһуяан саастаах оҕолору кыра эрдэхтэриттэн улахан спорка сыһынарар, эт-хаан өттүнэн сайдалларыгар туһуланар.

ОҒОЛОРБУТУТАР АНАММЫТ СПАРТАКИАДА

Быйыл 20 уһуяантан 116 оҕо кэлэн күөн көрүстэ, күрэх быһдыаста. Спартакиада параадан Д.П. Коркин аатынан ЧРОСИО сүүрүүтэ тренеры А.Г.Илларионов салайан киллэрдэ. Эбэрэ тыһы күрэхтэһи кылаабынай судьуйата, уерох управлениетын оскуола иһинээри саастаах отделын сүүрүнүүр специалиһа А.С.Капрынова уонна ЧРОСИО дириэктэра Н.Н.Гуллев эгиллэр.

Оҕолор 6 көрүннэ күрэхтэһилэр. Ол курдук, ыраары ыстаныһа, ыраары быраһыһа, мексикаалкаанан ыстаныһа, 60 м сүүрүүтэ, 200 м сүүрүүтэ, эстафетага.

Ыраары ыстаныһа 1-кы миэстэни кыргыттарга Одьулуун "Күнчээн" уһуяаннаһытан Алина Кеенофонтова (1 м 54 см), уолаттарга Чурагчы "Чуораанчык" уһуяаннаһытан Миша Сысолитин уонна Чурагчы "Мичил" уһуяаннаһытан Борган Луков (1 м 48 см) ыллылар.

Ыраары быраһыһа 1-кы миэстэ - Чурагчы "Чуораанчык" уһуяаннаһытан Аалита Бродникова (11 м 20 см) уонна Ян Катакэнов (17 м 10 см).

30 секүүндэҕэ ыскааалкаанан ыстаныһа 1-кы миэстэ - Чурагчы "Чуораанчык" уһуяаннаһытан Аалита Бродникова (87 төгүл) уонна Чурагчы Ян Катакэнов (86 төгүл).

60 миэстэҕэ сүүрүүтэ 1-кы миэстэ - Одьулуун "Күнчээн" уһуяаннаһытан Алина Кеенофонтова (11х70 сек) уонна Алабар "Алтыс" уһуяаннаһытан Алик Ко-

пырин (11х85 сек).

200 миэстэҕэ сүүрүүтэ 1-кы миэстэ - Одьулуун "Күнчээн" уһуяаннаһытан Алина Кеенофонтова (45х48 сек) уонна Сылаан "Сулусчаан" уһуяаннаһытан Ганя Борисов (44х49 сек).

Эстафетага 1-кы миэстэни Чурагчы "Чуораанчык" уһуяаннаһытан хамаандата (25х30 сек), 2-с миэстэни Мындаарайы "Ымыл" уһуяанна (27х66 сек), 3-с миэстэни Чурагчы "Мичил" уһуяанна (28х11 сек) ыллылар.

Уопсай хамаанданан түмүккэ 12 ыстарааптыгыр очукуолаах Чурагчы "Чуораанчык" уһуяаннаһыттан итиллээччилэр 1-кы миэстэ буолан, күрэхтэһи кубогун ылары ситистилэр. 2-с миэстэҕэ 28 ыстарааптыгыр очукуолаах Чурагчы "Мичил" уһуяаннаһыттан итиллээччилэр, 3-с миэстэҕэ 32 ыстарааптыгыр очукуолаах Мындаарайы "Ымыл" уһуяаннаһыттан оҕолоро тахсаннар, мэтээл кэлтилэр.

Улуус таһымнаах кытар дьаһаллар-быгыгар сыһын ахсын биһиги өйүүр-өйдүүр, күөс-көмө буолар тэриглэр-битигэр - ЧРОСИО коллективтар (дириэктэр Н.Н.Гуллев), ЧФКСИ коллективтар (ректор И.И.Гоголев) уонна күрэхтэһи судьуйалаабыт тренер-дарга, устудьуоннарга махталбытын биллэрбит.

О.ОКОНЕШИКОВА,

"Чуораанчык" уһуяан методика

СЭЛЛИКТЭН СЭРЭНИЙ!

Сэллик - бу кизиник таргам-
ныт инфекционной ыарыы.
Таргатаачтынан микробактерия-
лар буолаллар. Сэллик атын
күннэхэ салгынынан бериллэр.
Ыалдьыбыт киһи атын киһи ат-
тылар олором тыһынаадына
дакаты сыһыарыан соҕ.

Инфекция бронха устун тыгара коорон алохсуйн хаалар уонна аһары албэтарана тыганы сүһүрдэр. Сыстыганаах палочка киһи этигэр-хааныгар тарҕавар. Ол курдук, саллык тарҕанар бири-ччикээгинэн малдьыбыт киһини кытта алтыһыы, генынан бэрил-лиэ, иммунитет малтөө, бу ыары-ыта ыларымтыа буолуу, малдьан баран эмтэммэниэ сылдыы буо-лолор.

Бу ырыы сүрдэх таргым-
тыа уонна бастаан сыстарыгар
соччо биллэрбэт. Саллиа чэпчэки
да, ыраакан да көрүнэ биэр. Ол
ийин иһин барыта ырыыта сыс-
тыам диин куттанар. Ол сөп. Онон
мөлтөөһүн сибиастин биллэххэ,
батыһыага көрдөрүүсхэ наада. Со-
рохтор сибилтэни ыалдьан эрлэ-
хэрин биллэһэ, ойгостотууттан
эптэнэллэр. Того диктэххэ, бэллэ-
лэрэ биэр курдуктар.
Сэтэллэллэр, түөстэрэ ыалдьар,
уоскай туруктара мөлтүүр, ыра-
адына тахсар, тириитллэр.
Сөптөөх диагноһы туруорарга
рентгеннэ, флюорография
түһүлэр. Ону быраас көрөн
бэйһаарар.

Улууска салгын утары үлс күүскө ыгтыллар. Ону набыланынча ойдуен-айуен маада. Ордотеректүн кытта БИЖ былыгыта Бериллар. Отгон салгымы прививкалыыр кабинет кэтээн көрүүтүзүн барар. Инфекция баяра билинирүзүс ордолор фтизискедиатр конгүруолунан молототтир, Мындагаайлаары тубснаторига, Дьжуускайга баран эмтэзэллөр. Отгон улахан дьон эмизгудизистанскер кэтээн көрүүтүзүн эмтэнэллэр.

2012 сэлтан модернизация нэрчилгээн кэлбиг цифровой флюорограф кэлн үлэлиг турар. Бу сана аппарат тутатна аксанга талга ойуутун тааарар, бэ- нээттиир, результат бориалар. Флюорографияга 14 саастарыгтан үнхэ дэон сийта биридэ хайбан да- гунхэлээр булгучулаах ФЛГ- на үлэсүл түмүгүнэ: 2010с. - 11706 (80%) онгон 2 кйфи БК+, 2011с. - 12363 (86%) онгон 11 кйфи БК+, 2012с. - 11860 (81%) онгон 6 кйфи БК+ жэстөн эмтэнэллэр. Көстөрүн сүрдүк салхык апылаабат.

Онон хас бигдрлийн хийн бэйз-
ин дорубуйааглар элэгэтинэ-
ээхэтиг сыйланнаһан, сылта би-
рдэ флюорографилга гүнүхэтэ-
х. Ол саллти утары охсонуу
үрүн төрөгүжин буоларын умку-
тулун.

М.М. СОФРОНЬЕВА,
улуустаагы киин балыына
рентгенолог-бырааһа

Быйыл сүөһү, сылгы институттан дарыгыгар хаһаайыстыбалар ыарахан кыстыгы туораан эрэрбит биллэр суол. Отмас кырылымчытынан үөһөтөн солтоох көмө итэр сүөһүбүт, сылгыбыт төбөтүн ахсаанын ар-ыйаппат сылтан кэлбитин ытан, туһанан ба-

Илэр сүүлхүт ырыг-дарыа, ырыганаатарыа ветеринарай специалистарга кээмгэр эппээкэ, хойутаан, сүүлү сатаан турбат буолбутун кэннэ биллэрон, өмтөн үтүөрдүү бырыһыана лаппа аччылар. Сүүлүнү үтүөрдүгө эмт 40-45 бырыһыана ылар, 55-60 бырыһыана хаһаайыа

аһаан, ыһаан-тэһээн ыарыһыны
таргатаалар, туһалһынар эйгэ-
ни кииртиттэлэр.

Элүүк ыйылы/ыбыт сиргэ
уматылган, тобого анал дьаа-
мара быраарылган харалылах-
таах. Манна эпитетинэстээх
ким буоларый? Сири аныырга
слохтоох дьаһалта, уматар си-
мэ, тапматын оторуутутар

**ЭППИЭТИНЭСТЭЭХТИК
СЫЬЫАННАЬАХХА**

раммыт бэйлэбит эппиэлтигэр кэммит кэлэ. Сүүһү, сылгы тобогун ахсаана ветеринар-дар аакталаабыттарынан улуус үрдүнэн ынахха 182, сылгыта 82 тебонон аччата. Билибэттинэн өссө теһө олбута билибэт. Олүү күннэ-тэ тахса тулар.

Өлүү улаамлыгыг сүгчээх кууаан хаачыстыбалаах кэллэи оту буруйдуурбут табыллыбат курдук, дойду отун кытары кэллэи оту былаан сии туран, оино эбии битэмэин-нээһин ыттыллыбытын урдүнэн сүһү өлүүлээх хаһаайыстыбалар бааллар.

көрүүтүттэн-истииттэн,
аһатыгыттан тулудуктаах.
Ийгэр сүөһүбүт иккитэр эп-
пизгинэспит аччаабыта
көстөр, сүөһүбүт өлбүтүн
дархан иккээ соһөөхтүк ха-
райбакка таах сыһына соһон
кэбиһэбит. Хас нэһилиэк аайы
онно-манна, сыбаалкара сы-
тыһа сытар өлүктөр албастар.
Манньа бьһыи-майгы саха
аймакха, сүөһү, сыты илти-
тэ дыраастаах норуокка кээрэ
суорун аһан тулалыыр эйгэрэ
улахан буортудаах. Ыалдан
өлбүт сүөһү харалыбакка
сыттарына ыттар, суордур-ту-
раахтар, кэрбөзччилэр сикэ-

улууус даяалзата эпизотти-
илээр, хаһаайын ветеринар-
най специалиска көрдөрөн
аакталатан баран тийээн
таһааран уматар. Ону бары-
тын хогтуруоллааччы вете-
ринарнай үлөнит. Ити үс
өгтүтүэн үлэ көмүсэр тэнтэ
барара буоллар, сыһыһа сы-
спай сипаллаахтат, хонгуута хо-
роһор муһастаахпыт өлүктэрэ
мөһүллэ сыһыһахтара суора эла

Онон од, сүөһүнү, сыһы-
ны иитэччү, эппиэтинэхини
үрдүгүн ууһумал

Р. А. СЫСОЛЯТИНА.

АБЫРАЛЛААХ КУНУСКУ СТАЦИОНАР

Мин 2003 сыллаахха инсуллин маннаары баллыаҥа эмтэнэн баран, сир хаа да сыл кардиологическай баллыаҥа, Медфармскэй кэбингэ көрдөрөө, реабилитационнай кэбингэ, профилактикаҥа сытан эмтэнэн, кэм ама буолбутум. Онтон кэлин хаа да маннаары баллыаҥа терапевтическай отделениетыгар сылпытым. Ол тухара баллыаҥа үлэһиттэрэ боёлартан кыахтарынан, баар эмтөрүлөн эмтэн сатыыллара. Оһи барытыгар көмө буолбут быраастарбар, баллыаҥа үлэһиттэригэр, ордук Григорий Эдуардовичка, чугас дьоммор, додогторбор, аймах-бытэ дьоммор улаханнык махтанабын.

Онтон былгырын күһүн күнүскү стационарга барарын диабеттеризер тийибитим дээрор, олук тынмным дойду буолан бизерга Хайыахпынын, тас тынастын устан бырааска кыздарым. Уруусуттан билэр бырааһым Евадокия Семеновна Оксешникова эбит. Процендураларын анаталаабытын кэннэ сизестералерга кыарон укуол, сизетизме ылым Сибистерэ, ону таһаран халыг суоржаны эбии үлүтүөн баран сизетизме ыла сытан бырааспын. сизестералербин

айхна, сөр саныбын - хайдах мангын тэмцэлтэй үзлэлдэлээрэй дээ. Процедуралары ашиглаах барилах албрын сөрөн кэбистим Эдэртэн эмнэлгэр тийдэ үрүктүрүн сананар эбэтэр араас бальманьнан стационарга сылпанжа эрэ эмтээр, доруобуйаларын туругун көрүнэр кэли ахсаана нэмэ суух эбит. Буултууна даганы, доруобуйаны махаа айгыралпанжа, кэмгэр эмтэлгит көнө буоллар дии. Ол биһиги эдэр-санэх эрдэх-хиттээ, үлэлээбигит курдук үлэлдэ-үлэлдэ сылдан ыарыныны олохсуган кэбирэбит курдук буолуо дуо. Ойон бу олуэ мадалаах ээл тэрилтээ эбит. Мин кыл мүчүү эмтэнэн бүлүгүм. Бүтэниэ күмүөр бырансыт. Бүгүнүгүтэн үлэлтэн бүтэбит. Былааммыт аһары толорбуксүт дьитилэр. Аны

Санта дьылтан ыла салгыахпыт", - дьэтэ Санта дьылта дьэри биир ый баара быһылыаага.

Байгаль саас эмиз мөлтөө-
рүштүн билинэн уонна эмиз
күнүскү стационарга
дорубуяабын көннөрүңүзрү, ам
аһылыбычча дурайыһан, быраас
асттан тийиэн ыйыһыһпар, Ва-
лентина Егорова эмт суруйан би-
өрдэ уонна: "Күнүскү стационар-
цион суох, аһылыбатаҕа. Проце-
дура ыһахтаах иһин наһаа элбэх,
туруорсан көрөбүт да кыаллыба-
та", - дигэ. «Чэ, хайдах эмэ сы-
һаа иһибин» диэ санаалтаах ды-
һөр барбыттым. Аһыах хонжот мэй-
рим эргийэн, охтоорго ыһан өссө
буорайбыттым. Бырааспар тийи-
һипэр, вызова бараары ыһсым
дай сыдыҕа, иһнэ ыһан невро-
логка ыһта. Неврологым эмт су-
руйан биөрдэ, терапевтической от-
деленига төлөтүөннөһөн, хаһан ба-
лыһаһа киирэрбин сураста. Онон
муус устар 23-гэр киирэр буолдум.
Ий аһара кэлэһсөбөн тийдим.

Улугу бальһанга ивээс уоча-
рета хаһан эрэ тутуулар ини, кэ-
һһэр буоллахпыт дии. Ол ивээс
очаранка күлүскү стационар баа-
на дуу, суоҕа дуу? Билбэтпин.
Хаһан тутуулаар диэри толору
ремүөн ыһтан, бу дызени салыт-
тахха эрэ табыллыһы. Күлүскү
стационары таһынан бу дызэр
быхтар көкүлүтэтигит баар. Бу
күлүспүт кэнэрэки иччатын, ки-
һилэр иһэлэрин туһутар кыһам-
ныбыт буоллаҕа. Дьэ, сүрдээх дыһа-
на. Чурапчыбытыгар хайаан
аһаны күлүскү стационар баар
мүһүнэ табыллар.

Түмүккө күнүсү стационар
лэиттаригэр, сизстэрэлэргэ
тахталбын "Сага олох" хаһыат
өтүгө тиздэбин. Баллыһабыт
үлэтиригэр, быраастарбыт үлэ-
тиир усулуобуйаларыгар болгонго
үүһүрдэр көм көлү. Улуус уоһа
уолдан баллыһа салаалтата бу
општуруоска күүсэ үлэтирэ на-
ла.

Петр МАКАРОВ.

Чурагчы улууһа тыа хаһаайыстыбатынан дьарыктанар, республикада биир бастыггар ахсааннарыгар сылдьар улуус буолабыт.

Мин бүгүн "Чурагчы" кооператив туфунан бэйзи санаанын үлжүстөбүн. Бу тэрилттеги кытары биригэ үлжүлөгүчүм син балайда буолла. Улуус киинигэр киирэ-тахса дьон санатын дагыны албыр истрэ, сорох түбүлгэлэргэ мүүһүн да ыһабын. Кооператив баттыы олорорун курдук тыллаһааччылартан улаханньык кыһыйабын. Мин бу тэрилтэ биһилтэи улаханньык өйүү олорор дьон сыаналыбын. Ону аҕаһы холобурунан биһиргэтиим. Бу аастык илос сылта биһиги үлүсүс кыаан

наан сүөһү, сылгы ахсаана лапта арыйыаарын кооператив көмөтүнэн аччылмакка тутан каллыбит. Ол курдук, сүөһү аччылар сибирьтэ биллибитигэр ыгчат сүөһүнү хаалларар сыялтан уюуар сүөһүнүн дьарыгастанын, кооператив өйүүр дизин бэйэлэринин көрүлөөн, нэһилээк аайы элбэх ыгчат сүөһү иттигэ хаалыта. Кооператив тыһыгар туран сүөһү атыылаһааччыларга харчынан көмөлөспүтэ, баантан кредит ытталарыгар тран буолбута, отунан, комбикормунан көмөлөспүтэ.

Көңүлсүз сыяларга атын улуустарга баран оттоон сыя тахсар ошутун булуннубут. Итини тәрийһизә кооператив сүрүн быһаарар, ороһу ыл-

быта. Оту таһында кооператив дйрлктэрин солбуйааччы Н.А. Аржаков эпикэтинэстэрээн ананан олус үчүгэйдик үлэһэтэ. Кооператив оту тастарарыгар бастаан бөйөтүн суотугар кредит ыһын үлэһэт, үлэ бүтүрүлэ төһө оҥоһуллубутунан министистристибэни кытары аахсан ылар. Мобильнай этэрээттэри тэжииһеккэн хааччыйыыга гран буолан дьон элбэри ылан үлүүсүтүтүр хаалдылар.

Итгэлзэрийг суруулам, кооператив үүсгэхийг үндэслэлийн бичлээн турам, улауулам олох тоохторун кинилэр тула түмсэн үлэлтэхжийн, улуусууд сайдарьлар күүс-көөс бул олукхайн дэн ынгырабын.

Н. В. ПОРТНЯГИН.

Кэрэ эйгэтигээр

ФОЛЬКЛОРНАЙ БӨЛӨХХӨ СӨБҮЛЭЭН ДЬАРЫКТАНАБЫТ

"Айаара" фольклорнай бөлө
5-с сылыгар барда. Аан маннан б
култуктартын үтүөлээх үлэһитэ
ратын туйбуна, Россия Ж
санааһын чилиэнэ Мария Андреев
Сэнээрэ тэрийбитэ. Билигин Са
ройн үөрэбэршиитин туйбуна, Ро
ссия үопсай үөрэстээһинин
үлэһитэ Елена Дмитриевна Дья
ар. Фольклорнай бөлөһө 16 о
рыктанар. Бу күүрдүкүлүтүгүр
ларын, хамууу, сахалыы музык
меннарыннан довууһаллатан тол
тотобут.

Бичигт сэтгэвчээр зорьлогчид аачу улуу хүн. Одоо улуу нэгийг олон улсын региональ "Хотугу сууца" кыттан кэлбигчиг: Улахан III-с степеннээх диплом туту келпүүтээр. Дюкуускай куор "Дети Азии" куоркэтээни кулгымматтаар кытыбыштыг.

Сайын Турцияга булбут н ардыларынаагь куонкурсука о хан бөлөх орлоро ситһинилзэхт биттөрө. "Сайын калыста" дзе нүөмэри бэлэмнээн илдьибитһи

нээх лауреат буолбуптут. Турция Газизтеп куоратыгар күүлэйдээн, сынньанан, нэрэ-бэлэстэ миһэтлэргэ сылдан астынан кэлбиппит. Туроктар олус ыалдыгымсах, эбэрэ-сайаас омултар. Куораттара олус ыраас, туюхха барытыгар бары харыстабыллаахтык сыһыаннадаллар. Наһаа элбэҕи билэи-көрөн сайынны-
бал.

Сааскы каникул бириэмэтигэр Таатта улуутугар ыһтыыллыбыт "Хотугу сулус" теле-визионнай куонкуруска ситиһиниээхтик кытынныбыт. Ол курдук, I-кы степеннээх лауреат уонна "Лучший фольклорный ансамбль" аатын ыһтыныт. Куонкурустугут 4 күнү быһа буолбута. I-кы түһүөххэ А. Бурнашев "Оһоһай" диэн ырыатын ыһаабыт. II-с туурга киирбиппит. Онно дэгэрэн ырыаны ыһаабылпыт. Гала-кэснэргэ кыттыбылпыт. Кэснээр каннифит бириэмэстэрибит туттаргабыт тара, Таатта ойдок майгылаах, үтүө санаалаах дьонноругар махтабыт улахан.

Маша КСЕНОФОНТОВА.
А.П. Илларионов аатын Хийхсэгт орто
оскулатын VII-с кылааһын үөрэнээчигэ.

СР Президентэ Е.А. Борисов Укааһыгар олохуран, муус устар 5-7 күнүгүгэр Дьокуускайга Булчут күнүгэр аналлаах "Байанай" дьээн булчуттар күрэхтэрэ буолан ааста. Былырыныттан ыла бу күрэхтэһин республика таһымнаах буолбута суолтаны биэрэр. Ойон улустартан сүүмэрдиир хамаандалар кыттар буоланнар, таһыма лаша үрдээн, састааба күүһүрэн иһэр.

Уопсай 9 көрүнүгэ күрэхтэстилэр. Ол курдук, кыра пааспардаах саанан - туоһапканан 50 м, улахан пааспардаах карабинанан 300 м, 80 м ытты, спортинга, хамаанданан ойбон алларыгыта (3 киһи), чэй оргутуута (2 киһи), түүлээри сүлэн таҥастааһын (1 киһи андаатар тиритин сүлэр), МЦ-21-12 сааны биризмэр ыһан баран хомуйуу уонна 8 түһүмэхтээх эстафета. Хамаандаттан эмблема, биир калым форма о.а. булчут таҥаһа уонна хамаанда аата ирдэнэр.

Быһыгы күрэххэ Чурапчыттан Боотур хамаанда улуустаагы "Сахабулт" (сал. Г. К. Барашков) тэрилтэ быһаччы тэрээһининэн, салалтатынан уонна үбүлээһининэн балаҕа ситиһилиэхтэс кыттан кэллэ. Ойбон алларыгыгар Арыылаах нэһилиэгин ыччаттара Василий Сивцев, Иван Попов, Марк Демьянов састааптаах хамаанда 170 см халыҥнаах мууһу 4 м 12 сөк 57 алларан бастакы мистэни ылла. Оттон иккис мистэни 5 м 22 сөк биризмэлээх Мэнгэ-Ханалас хамаандата ылла.

Спортинга араас хайысхаттан көтөн кэлэр 5 тэрилтэни ыттылар. Манна республика күүстээх ытааччыта Мир Аки-

«БАЙАНАЙ» КҮРЭБЭР

Ойбон алларыгыгар (хаҥастан ууга) Иван Попов, Марк Демьянов, Василий Сивцев.

мов иккис мистэ буолла. Хатастан Георгий Новгородов бастаата. Үһүс мистэни быһаһыгыта "Ханалас хотойдору" хамаанда бэрдэ Кузьма Острелин уонна биһигиттэн Григорий Барашков очукулара тэннэһэн, хаттаан юм ордугун быһаарса тахсаллар. Бастакы сыһыгыта дьэри кылааһа үрдүгүнэн, тоҥоһоох кэмгэ хомулларын көрдөрөн, Григорий Барашков чыстээхтик үһүс мистэ тарсары ситистэ.

Сааны ыһан баран хомуйууга "Хаар айан - 2013" кыайыылаагы Андрей Лис-

ников 7-с мистэ тараста.

Уот оттон чэй оруутугар Иван Попов, Егор Анемподитов мэккүрдөөх соҕус балаһыанньага кыл-мүччү төрдүс буолулар.

Ийиһтэн аҕын көрүгүсүгэ ортоңу аһынан кыттан, уопсай 9 көрүнүгү түмүтүнэн хамаанданан 362,5 очукуолаах 6-с мистэ буолары ситистибит.

Бастакы мистэни ылбыт Горнайтан "Мохсоҕол" хамаанда 400 очукуону ылан, "Буран" сүрүн бириһин тутта. Иккис 399 очукуолаах Горнайтан "Тигр" хама-

анда, үһүс 382 очукуолаах Горнайтан "Байанай" хамаанда тарастылар. Ойон көстөрүн курдук, 16 сыл устата маньык күрэхтэһини ыттан кэлбит горнайдар иннигэ сылдьаллар.

Биһиги хамаандабыт 18 хамаандаттан 6-с мистэ тарастылар ситиһии курдук сыаналанан сөп. Былырыын 16-с этибит.

Иккис күн ойбон алларыгыгар бастаан, уопсай түмүккэ төрдүсүс тахса сыһыбыгытын санаатахха, үс ийигэр киирэр кыах баара. Эстафетага эрэс санаммыпыт да, биир түһүмэххэ мөлтөөн биэрэн уонна сэрэбизий сочото суох түбүһүн, 11-с мистэ тэбиллибипит улахан охсууну онордо. Ол да буоллар иккис кыттыбыт дьэстээх, уолаттар кыах баарынан кыттынылар дьэстээх наада. Сорох өттүгэр булка буоларын курдук, кыратык баарт биэрбэтэ. Ойон бу сырыттан уолаттар санаалара күүһүрэн, иннигэ эрэстээх эргиллэ-нэлэр.

Түмүккэ хамаанда аатыттан хамаанданы түмүтү, бэлээнэбит, үбүлээбит "Сахабулт" тэрилтэ салайааччытыгар Г.К. Барашковка, Арыылаах уолаттарын дьарыктаабыт, күрэхтэһингэ массына-нан тастыт Илья Тулааһынапка махтал-быттан тиэрлэбит. Улуу дьаалтата бу улуу хамаандата буоларын өйдөөн, былаһыгыта кылларан, иннигэ кытталарыгар үбүлээһини көрүлөрүгэр баҕара-быт.

В.С. ДЯКОНОВ,
хамаанда бөрөстөбүтүгэ.

История кэрчиктэрэ

1917с. Россияга Октябрьскай социалистическай революция кыайыта. Норуокка көңүлү, сири бары биригэ тэнник үлэстэри олохтообута. Кыра, дьа-даны балаһына быһааһы үөрө-нөтө көрсүбүтэ, айкаллаабыта.

Саҥа тэрилтэн эрэр Сэбиэс-кэй быһааһы ыраахтааҕы армия-та, 14 омук кыттыһан тэри-мийт интервенцияга сэриигэ кы-айтарбыта. Колчак, Деникин, Врангель, Юденич армиялара кыранылыһа нөҥүө күрөсөбүт-тэ. Россияга 1920 с. Граждан-скай сэрии бүппүтэ. Эстибит үрүн армия тобохторо офицер-дар, генераллар кытты, быстах сири булуталаабыттар. Олох-тоохторо куттаан, биитэр ал-былланан хамса табах, кутар чэй, арсыһын, сийдэс таҥас иһин үрүн саллаата онортообуттара, сэрии тэрииммиттэрэ. Граждан-скай сэрии саҕаламмыта.

1922 с. Чурапчыга үрүн этэ-рээтэ олохсуйбута. 3-4 сыл олохтоомут Сэбиэскай быһаас-ка үлэлэспит дьону, ревкомна-ры сойуолаһан кырган барбыт-тара.

Ол кэмгэ эһэлэрин, чутас аймактарын сүтэрбит, кэлин бэйэлэрэ сэбиэскай быһаас көмүтүнэн киһи-хара, үлэни үтүөтэ буолбут икки килиһи - Максимовтар кэсписэрим. "Өтөх төнүргэстээх, сурт кэри-эстээх, оһох кыымнаах" дьээн өс хоһоонун санатан. Болугур нэһилиэк Мөңкүүдэгиттэн төрүттээх бырааттыы Иоган, Егор Максимовтар.

Иоган Егорович Максимов туһунан Иоган аҕата Егор Лазаревич - Ороһу Лааһар уо-ла. Элар киһи кыра үөрэхтэм-митэ, ыччат лидери быһыы-тынан биллибитэ. Колхуоһутар "Домитровка" председателинэн талыллан үлэлээбитэ баара. Би-ир күн Мылдаҕаайы маҕаһы-ныгар аҕыһа көстүүм тахсар буолбут. Ол уочаратыгар үтүрүһүүтэ Егор Дьячовскайы үтүрүтэн таһаарбытын иһин дьааһа онороннор сууттаммы-та. Суут 2 сыл хаайыгыта болд-оохтообута. Егор Лазаревич ха-айыгыттан эргиллэбэтэ.

Иоган ийэтэ Ольга Гавриль-евна Яковлева дьээн этэ. Ольга аҕата Дьаакыбылап - Кыра Ха-

бырыһынан биллэр киһи. Ча-кыр нэһилиэгиттэн төрүттээх С.С. Яковлев - Эрилик Эристин биригэ төрөөбүт быраата, на-средком чилиһэ.

1922 с. саҕаламмыта Чурап-чыга Коробейников, Амма Сулҕаччытыгар Илья Канин дьээн дьон ыстаап этэринэн рев-комнары, кыһыл бартыһаанна-ры, олорутас да дьону доһуос-тааһынынан, үгүсүнэн сууга-сокуона суох кырган барбыт-тара.

Чакал нэһилиэгин баайдара Адамовтар, Ефимовтар, Мака-ровтар сыл анара кэмгэ

евна кэлин Е.С. Васильевка кэр-гэн тахсан элбэх өрлөрдөөх.

Иоган Егорович Максимов (1938 с. төрүүх) үөрөнөр сааһа туолан, Амма оскуолатыгар үөрэнэ киирэр. Баардаах баара баллаһа үһүс оскуолатыгар үөрээн, 10-с кылааһы Диряг оскуолатыгар бүтэрбитэ. Эһиһилигиттэн тутта Свердлов-скайдаагы институт (УПИ) фи-зико-техническэй отделение-тыгар үөрэнэ киирбитэ. 1964 с. бүтэрбитэ. Инженер-техник идэтин ылбыта. Новосибир-скайга үлэлээн барбыта. 1973 с. Москвадаагы СХИИХТ-ка ас-

лака Мөңкүүдэҕэ Ымаахы ала-ас олохтоор Бьрааттара: Ла-зарь, Егор, Михаил, Яков Ива-нович Максимовтар, Ороһу Лааһартан Егор - уола Иоган, Парасковья - Чурапчы Кон-стантиновтар - Сизитэлэр кий-икиттэрэ - Федот Семенович кэргэнэ, элбэх өрлөрдөөх. Чо-хоойу Дьөгүөртэн Иван дьээн учуутал, Парасковья - В.Г. Чо-хов - Болтоно кэргэнэ Хааньа-ар Дьаакып, Дагдака Махээлэ соччо ууһаабатах дьон Махээлэ уола - Сатин эдэр сааһыгар өлбүт. Капитонтан Егор Макси-мовтар.

сааһыгар 1922 с. саас хаҥас булчунун үлгү ыттарбыта. Сааһын тухары тоҥолоор туһалааһа буолбута.

Капитон ивээтэ кэргэннэм-митэ, маннайгыта - Мэнгэ-Ханаластан Пелагея Михай-ловна, биллибит артыыска. 1946 с. ыам ыйын бүтүүтэ Таатта-тан гастроллаан иһэн, Чурапчы чутаһыгар Имигиттэ күөл арҕаа баһынан намыһах гыһан баран, туруору сымыр түһүүлэригэр массына кабинатыгар дьахтар олорор аана аһыллан ычтон, массына аһыллар киирөң би-эрбит. Уолаттара Октябрьин уонна Ким дьээн этилэр. Иккис кэргэнэ Сулҕаччы Бабаҕатыт-тан Александра Петровна Ря-занская иккис уол оҕону хаалла-ран, эрдэ ыарыһыан өлбүт. Егор убайа Самэниин тулай-ах хаалбыттар.

Егор Капитонович Амма ос-куолатыгар 2 сыл, инженернэй оскуолаҕа 8 кылааһы бүтэрэн баран, орто үөрэх аһылла ил-ик буолан, орто оскуолаһы Сы-ланга бүтэрбитэ. Армияга су-лууспалаан баран СГУ меди-цинскай факультетын бүтэрбитэ. 1978 с. Уус-Майа Солнечнай бөлүөлөгөр оройуоннаагы ба-лыһына хирургическай отдел-ниетин сэбиэдиссэинэн үлэ-тин саҕалаабыта. Салгы манна 6 сыл кылаабынай быраастаа-быта.

1996-2008 сс. Москвага "Бэс Чагда" санаторийыгар гене-ральнай дирижтэр, кылаабы-най быраас. 2008 с. дорубуяа-тынан пенсияга тахсан тохто-обута. Билигин Москвага оло-рор. Элбэх наараадаларыттан боччумнаахтара: 1999 с. - меди-цинскай наука кандидата, 2005 с. - СР норуотун хаһаайысты-батын үтүөлээх үлэһитэ, 2007 с. - Болугур нэһилигин Бочуот-таах гражданина, 2008 с. - К.М. Пирогов аатынан орден кавале-ра, ода.

Кыра Хабырыс, Аллака Түмэппий оттубут оһохторо кыымнаах, сизтэрэ Иоганнаах Егор киһи-хара буолан, үлэлээн ыһака-сулга тиксэн, ору-уруу тэниһэн дьон тэҥэ олороллор.

И.М. ПАВЛОВ,
Мылдаҕаайы.

«ӨТӨХ ТӨНҮРГЭСТЭЭХ»

нэһилиэк 12 киһитин тутан ылан, 6 киһини И. Канин ылан, 6 киһини Дуганов полковнига тутан киллэртээн өлөртөрбүттэ. Ол иһигэр Г.С. Яковлев - Кыра Хабырыс баа-ра. Кыра Хабырыс 1921с. Ийиһтэн Үрэххэ сылдьан, дой-дута бандыыттар мустан эрэл-лэрин истибит. Болугурга Быт-тыһаҕа кэргэнин дьонугар Но-евтарга кыстаабыт.

Убайдара С.С.Яковлев - Эрилик Эристин, Г.С. Яковлев - Улахан Хабырыс куоракка күрээи тыһынаах ордубуттар. Ийэлэрин Елена Игнатьеваны тутан, Чурапчыга кыллэрибиттэ-рин Дуганов дьонго иҥэҕэй эк-чиргэнэн төбөтүн үлгү сыһыан өлөртүттэр.

Кыра Хабырыс сааһыгар хаардаахха дойдуттар Чакал-га тахсан, олохтоох үрүн ми-лициялар илиилэригэр түбөспүт. Бэрт түргэнник Илья Канин ыс-таабыгар утаарбыттар. Нөҥүө күнүгэр ыстааптанан олорор Арыылаахтан 6-7 бизростэ сир-гэ мас тизэй суолунаах тахсан, хара тизэй ортотугар ытан кэби-спиттэр.

Ольга Быттыһаҕа ийэтин дьонугар Ноевтарга олорбут, улааппыт. Кэлин Егор Макси-мовка кэргэн тахсан Мөңкүүдэҕэ олорбут. Иоган дьэ-эн уолламмыт. Кыра Хабыры-с, Егор Максимов биригэ эрэ өрлөһөн баран, күн сириттэн арахсыбыттар. Ольга Гавриль-

пирантураны барбыта. Техни-ческэй наука кандидатын аата интэриһилбитэ.

Новосибирскайга 1964 сыл-тан олорор, үлэлэир. Үлэтин са-халыы өйдөбүлүлээхтик аатта-лааһаахха, атомщик, дойду ядернай шитын онорууга, СССР өнгөөх металлургия-гар кыттан, сааһын тухары дьа-рыгырбыта. Академик-бокуон-шук В.И. Ларионов истиг таба-арыһа, биир өйдөөх-санаалаах үлэлээх дьон, хоолдугаһыла-лар этэ.

Иоган Егорович 1996 сылтан Новосибирскай куорат үрдүк үөрэхтэригэр үөрэнэр устуду-оннары бастайааннай курато-ра. Кэргэнэ Нина - библиограф-педагог, кыһа Надежда - ин-женер, наука доктора.

Новосибирскайга олорор са-ха общинаһын ветераннарыгар Чурапчыттан киирсэллэр:

1. Роман Николаевич Ноев - Болугур нэһилигэ.
2. Маргарита Романовна Но-ева - Р.Н. Ноев кыһа.
3. Вера Афанасьевна Этля-кова (Местникова) - Аччаҕар.
4. Алексей Дмитриевич Ам-мосов - Мылдэхси.
5. Дмитрий Аполлонович Федоров - Хатылы.
6. Яков Яковлевич Местни-ков - Аччаҕар.

Егор Капитонович Макси-мов (1948 с. төрүүх) Одьулуун Бабаҕатыттан төрүттээх Тимо-фей Иванович Максимов - Ал-

Уолаттар эһэлэрэ Тимофей - Аллака (1867с.) Амма оройу-онун дьадаһыларын конферен-циятын кыттыһааҕа, Кеня нэһилиэгин ревкомун предсе-дителя. 1921 с. бүтүүтэ банды-ыттарынан тутуллан, Арыыла-ахха Илья Канин ыстаабыгар аҕыһылар. 1922 с. тохсуйбута, туту даҕаны онорботох, Түм-пий уола эрэ буоларынан сыл-таһтанан иккиһинэрин аҕылаах уолу ытан кэбиһэллэр. Уолаата Евстафий дьээн.

Аллака Түмэппий 5 быраат-тыларынан суруйлубут. Аны оҕолоро Семен, Евстафий, Ка-питон, Тихон Тимофеевич Мак-симовтар. Биир маньык кэспсэн баар. Аллака тутуллан хаайыл-ла сыттарына, уола Капитон аҕыһын быһыһан ылаары кэлэ сыһыбыгыттан аҕта буолумма-тах. Уол ийэтин эрэ илдьэ уот буулды аһыһан куоптут.

Капитон Тимофеевич - Егор аҕата гражданскай сэриигэ кыт-тыбыта. Элбэх күчүмэрий түтүн-нэри мүччү көппүтэ. Кетрүс - этэрээт хамандыра Капитону бөлөх салайааччыта онорон ытталыһа. Кыһыл бартыһаан Иван Кононов ахтара Кини Чапчыһаанна төгүрүтүлээн, ыар балаһыанньага сыттаһы-тына Капитон Максимов салы-ааччылаах кыһыл этэрээтэ өстөөгү кэтэх өттүлэриттэн сэ-риигэн киирэн быһааммыһыт дьээн кэспсира.

Капитон Тимофеевич 23

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Тапталлаах кэргэммин, дьонун-мааны абабытын, эр-нэр, кэтээр эхээбитин, РФ үөрэбириитин туйгунун, СР физическэй култуураба уонна спорка туйгунун, «Гражданской килбизн» бэлиэ хаһаайымын **Иван Петрович ИГНАТЬЕВЫ 55** сааскын туслар үбүлүгүнэн истинник эбэрдэлиибит!

Күндү киһибиһигэр чэигэн-чэбдик даруобуйаны, түбүктээх үлэбэр ситиһиһлэри бабарбыт. Эн олохто, үлэбэр, спорка, төрөөбүт, дыйдууга бэринилээбин биһизээ үтүө холобур буолар.

Эбэрдэни кытта абаан, кэргэммин, оболорун, сизинэрин, кийиһитин, күтүөтүн, чугас аймактарын.

Дьүөгэбитин **Светлана Семеновна ПЕСТРЯКОВАНЫ** дьонун-мааны үбүлүгүнэн истинник эбэрдэлиибит!

Күндү дьүөгэбит, оболорун, сизинэрин, аймак-билэ дьонун тапталларынан, дьон-сэргэ сыһы-ныннан олохун үһээтин, санаабыккын саргылыгы сырыт дьон алгыс бастытын аныгыбыт, эбэрдэ эриэккэтин этэбит.

Эбэрдэни кытта дьүөгэлэрин **Вера, Грүнэ, Лена, Люда, Маша** уонна кинилэр дьиз кэргэтитэрэ.

«Харыстаа оро састыын» дьон уруһуй куонкуруһунан кыттааччы сокуоннай бөрөстөбүлүттэн 100-түү солк усунуос ирдэммит буолбутун кийтиһэрэбит.

Чурапчы улуһун (оройуонун) МТ иһинэн Эһиһэ уонна поле-вительство отдела.

МАХТАНАБЫТ

Таптыыр ором, кэргэммин, ийэм, балтыбыт, эдьиһибиһигэр **Мотрена Николаевна Никитина (Куликовна)** ыарахан ыарыһыттан күн сириттэн барбыта муус устар 20 күнүгэр номуго 40 хонута буолар.

Ыарахан күмүтүгэр куус-кама, өлбүл буолбут чугас аймактарбытыгар, дьоммутугар, Одьудуун нэһилиэгин дьаһалтатын баһылыгыгар **Л.В. Ефремовага**, «Комплекс» баһынай хаһаайыстыбага (сал **М.П. Михайлов**), суоттар-дарбытыгар **А.С. Ноевага**, **Е.И. Карповага**, табаарыстарбытыгар **М.Д. И.И. Абрамовтарга**, **А.А. Аржаковка**, буорутар үлэлээбит уолаттарга, олохтоох библиотекка, «Сайдыс» СК үлэһиттэригэр, ыкса ыалларбытыгар, «Чолбон» түөлбө олохтоохторугар, бииргэ үөрэммит оҕолоругар, Чурапчыттан Балыһа алааһын олохтоохторугар, кырдыарас, эдэр дьүөгэлэригэр туохха да тэҥнэммит махталбытын тирэбэит.

Үлэһитигэр үрдүк ситиһиһлэри, чэигэн-чэбдик даруобуйаны, дьиз кэргэтитэригэр дьаду.

Ийэтэ, кэргэнэ, кыһа, бииргэ төрөөбүттэрэ.

Тапталлаах кэргэнэ, аралара, эһэлэрэ, Дьоккуускай куорат олохтоор.

ОНУФРИЕВ Петр Семенович уһун ыарахан ыарыһыттан күн сириттэн барбытынан бииргэ үөрэммит доврбууттар, дьүөгэбитигэр **Клара Дьомт-риевна Онуфриевага**, оҕолоругар, сисэһитигэр дьиргит ку-турдэммытын тирэбэит.

1969 сыллаахха бүтөрүт 10-с "б" кылаас.

Хадаар нэһилиэгин олохтоор.

ГРИГОРЬЕВ Николай Николаевич уһун ыарахан ыарыһыттан өлбүтүнэн културдэммытын тирэбэит.

- Григорьев Николай Николаевич өлбүтүнэн кэргэни-гар, дьүөгэлэригэр **Тамара Гаврильевнага**, кыргыттары-гар, уолутар, күтүөттэригэр, сизинэригэр, бары аймакта-рыгар «Мигыл» үһүяан коллектива.

- Григорьев Николай Николаевич олохтон туораабы-тынан кэргэнитигэр **Тамара Гаврильевнага**, оҕолоругар, сис-эһитигэр, бииргэ төрөөбүттэригэр, чугас аймактарыгар Хадаар орто оскуолатын коллектива, үөрэх үлэһиттэрин профсоюзун кэммитэ.

- Григорьев Николай Николаевич олохтон туораабы-тынан кэргэнитигэр **Тамара Гаврильевнага**, оҕолоругар, сис-эһитигэр, бииргэ төрөөбүттэригэр Чурапчыттан **Давы-довтар**, **Осиповтар**, **Хаандьапптан Герасимовтар** дьиз кэргэтитэрэ.

Редактор - директор: **А.А. ЗАХАРОВ**.
Эппиэттиир секретарь, сурук отдела - **Е.Г. МАКАРИНСКАЯ**.

Бирооп отдела - **О.В. ТРОФИМОВА**.
Доруобуйа харыстабыла, культура отдела, литературнай сотрудики - **Н.Н. ПУХОВА**.

Экономика, спорт, тьа хаһаайыстыбатын отдела - **А.М. СЛЕПЦОВ**.
Ыччат, үөрэҥирин отдела - **Н.Д. БУРЦЕВА**.

Корректор - **В.Н. ПЕТРОВА**.
Верстальщик - **Л.К. ПОПОВА**.

Бачээтэччилэр - **Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ, С.А. ПАВЛОВ**.

Хайыат бачээкэ бэриллэр графика: 16 ч 00 м. Бачээкэ бэриллэр: 16 ч 00 м. «Сага олох» редакционной-издательской холбоһука 17.04.2013 с. офсетка бачээтээнэ.

БИЛДЭРИИДЭР / ОБЪЯВЛЕНИЯ

6,5 м уһуннаах буруус уонна лафет мас атыһылаһыт. 2003 сыллаах, үчүтэй туруктаах "УАЗ"-Джес атыһылаһыт өбөтөр маса атас-таһабыт. Тел: 8-914-229-16-61, 8-914-109-80-06.

Продаю две квартиры с усадьбой, ледняком. Цена 1 млрд руб. Тел: 8-914-104-71-38.

Дьоккуускайтан Чурапчыга дьирги манипу-ляторунан 7 тоннага дьирги таһаарас таһаахыт. Сыаната кэлсүтүөт. Тел: 8-914-272-11-62.

Ремонт ходовой части двигателя отечест-венных и зарубежных автомобилей усиление кузова. Низкие цены. Тел: 8-914-287-70-49.

Семен Десяткин аатыгар бэриллэбит пав-пар сүлүстүнэн дьизэ суордунан аардылар.

"Сага олох" РИХ АУ-дыһитигэр "АЙЫ ТЫ-НЫН ААТЫГАР" дьиз ырыаһыт, самодеятельнай композитор **Н.М. Сибир-ков** туһунан диискэлээх кинигэ атыһа таһыста. Кинигэ кини айбыт ырыалара-хоһоонноро, үгкүү тыллара, рок-ком-позициялар, ыстатыйа-лар уонна **Н.М. Сибир-ков** туһунан ахтыһылар киирбиттэр. Онон Чу-рапчы олохтоохторо, са-быс-сага кинигэни кэ-лэн атыһылаһын, аарын, сэргээн. Сыаната 300 солк.

«ЧАРАП» СУРУНААЛ САКААСТАРЫ ЫЛАР!

Боотуруускай улус тэрилтибитэ 375 сылын уонна 19-с "Манчаары ооньуу-ларын" көрсө тахсар "Чаран" сурунаал бу сылга 3-с нүөмэригэр рекламнай ба-лаһаларга тэрилтэлэртэн, чааһынай предпринимателэртэн, нэһилиэньэт-тэн сакаастары ылабыт. Ол күрдүк, эһиги баһаарыттан тахсыахтарын сөп:

- Тэрилтэлэр, өтөлөр рекламалара;
- Бэлиэ даатанан, ситиһиһлэринэн эбэрдэлэр;
- Үлэни-хамнаһы кэпсир матырыя-аллар;

- Биирдиилээн дьону, тэрилтэлэри, коллективтары сырдатар матырыяал-лар;

- Ооньуулар, ыалдьыттарыгар наада-лаах информациялар.

Сурунаал биир балаһатын сыаната 5000 солк. Таһыы кэмигэр клиент баһата, ирдэбилэ учуоттанар.

Билсэр төл: 8914-266-47-99. Аадыры-спыт: **Карл Маркс** аатынан уулусса 26 "а" №-рэ. 2-с этээс. "Чаран" сурунаал отдела.

«Сага олох» РИХ АУ.

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении открытого аукциона по продаже права на заключение договоров аренды земельных участков

МАУ Комитет по управлению муниципальным имуществом МО "Чурапчинский улус (район)" проводит аукцион, открытый по составу участников по продаже права на заключение договоров аренды земельных участков, государственная собственность на которые не разграничена, расположенных на территории МО "Бахсытский наслег".

Организатор аукциона: МАУ КУМИ МО "Чурап-чинский улус (район)", 678670, с. Чурапчы, ул. Курашова, д. 7 "а", телефон (841151) 41-986 E-mail: kumichurap@mail.ru

На аукцион по продаже права на заключение до-говоров аренды выставлены:

ЛОТЫ:

1. Земельный участок находящийся по адресу: Чу-рапчинский улус (район), Бахсытский наслег, с. Толон, ул. Т.Н. Егорова, д. 19 общая площадь 1620 кв.м, када-стровый номер 14:33:004001:354 под приусадебный участ-ок, начальная цена 11 700 рублей, Шаг 585 рублей, Задаток 2340 рублей.

2. Земельный участок находящийся по адресу: Чу-рапчинский улус (район), Бахсытский наслег, с. Толон, ул. Новая, д. 2 общая площадь 2500 кв.м, кадастровый номер 14:33:004001:353 под приусадебный участок, на-чальная цена 12 600 рублей, Шаг 630 рублей, Задаток 2520 рублей.

3. Земельный участок находящийся по адресу: Чу-рапчинский улус (район), Бахсытский наслег, с. Толон, ул. Новая, д. 4, корп. 1, общая площадь 2500 кв.м, када-стровый номер 14:33:004001:356 под приусадебный участ-ок, начальная цена 12 600 рублей, Шаг 630 рублей, Задаток 2520 рублей.

4. Земельный участок находящийся по адресу: Чу-рапчинский улус (район), Бахсытский наслег, с. Толон, ул. Новая, д. 10, корп. 1, общая площадь 2500 кв.м, када-стровый номер 14:33:004001:355 под приусадебный участ-ок, начальная цена 12 600 рублей, Шаг 630 руб-лей, Задаток 2520 рублей.

5. Земельный участок находящийся по адресу: Чу-рапчинский улус (район), Бахсытский наслег, с. Толон, ул. Новая, д. 20 общая площадь 2500 кв.м, кадастровый номер 14:33:004001:358 под приусадебный участок, на-чальная цена 12 600 рублей, Шаг 630 рублей, Задаток 2520 рублей.

6. Земельный участок находящийся по адресу: Чу-рапчинский улус (район), Бахсытский наслег, с. Толон,

ул. Новая, д. 42, корп. 1, общая площадь 2500 кв.м, када-стровый номер 14:33:004001:352 под приусадебный участ-ок, начальная цена 12 600 рублей, Шаг 630 руб-лей, Задаток 2520 рублей.

7. Земельный участок находящийся по адресу: Чу-рапчинский улус (район), Бахсытский наслег, с. Толон, ул. Новая, д. 42, корп. 2, общая площадь 2500 кв.м, када-стровый номер 14:33:004001:357 под приусадебный участ-ок, начальная цена 12 600 рублей, Шаг 630 руб-лей, Задаток 2520 рублей.

8. Земельный участок находящийся по адресу: Чу-рапчинский улус (район), Бахсытский наслег, с. Толон, ул. Нагорная, д. 16, корп. 1, общая площадь 2500 кв.м, кадастровый номер 14:33:004001:350 под приусадеб-ный участок, начальная цена 12 600 рублей, Шаг 630 рублей, Задаток 2520 рублей.

9. Земельный участок находящийся по адресу: Чу-рапчинский улус (район), Бахсытский наслег, с. Толон, ул. Туйма, д. 17, корп. 1, общая площадь 1700 кв.м, када-стровый номер 14:33:004001:351 под приусадебный участ-ок, начальная цена 11 800 рублей, Шаг 590 руб-лей, Задаток 2360 рублей.

Информация о технических условиях подклю-чения объекта к сетям инженерно-технического обес-печения и о плате за подключение:

- Технические условия не представлены. Плата за подключение не определена.

Обременений, ограничений нет.

Порядок, адрес и время приема заявок: заявки на участие в аукционе принимаются с 22 апреля 2013 г. с 9-18 часов 00 минут по местному времени до 17 часов 00 минут 17 мая 2013 года по адресу: с. Чурапчы, ул. Курашова, д. 7 "а", МАУ КУМИ МО "Чурапчинский улус (район)"; перерыв с 13:00 до 14:00, тел. 41-986.

Дата, время и место проведения аукциона: аукци-он состоится 21 мая, 2013 года, в 14:00 часов по адресу: 678670, с. Чурапчы, ул. Курашова, д. 7 "а" в здании ЗАГС. Регистрация участников торгов - в 13 часов 50 минут.

Перечень представляемых претендентами доку-ментов:

1. Заявка установленной формы.
2. Платежный документ с отметкой банка об испол-нении, подтверждающий внесение задатка.
4. Физические лица: документ, удостоверяющий де-яность.
5. В случае подачи заявки представителем заяв-ителя предъявляется надлежащим образом оформлен-ная доверенность.

С аукционной документацией можно ознакомиться на сайтах: www.admchurap.ru, www.sakha.gov.ru

И.Г. ВАСИЛЬЕВ,
председатель КУМИ.

Төрийән таһаарааччылар: СР Правительствот, Чурапчы улуһун "Сага олох" редакци-оннай-издательской холбоһука астамнан учреждение. Российской Федерация Роскомнадзор СР управлениыгар 2012 с. кулун тутар 15 күнүгэр регистрациаламмыт нүөмэра - ПИ №14-0238.

ААДЫРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сал,
Карл Маркс уул., 26 "а", Телефоннорыт:
редактор - 41-332, отделар - 41-265, 41-358.
E-mail: sagalooh@mail.ru

Бачээкэ сакаас:
№ 61 (10680)
Тираж 2218
Хайыат сыаната: 10 солк.

Сага олох

Автор сурутар эһиги сага редакция позициялар ылаһан сөп түбүтэр буолуохтар. Сурука мыйлар чачылар кырдыахтарыгар эппиетини автор тус бэйэ сүтүр.